

Fremsat den 7. oktober 2021 af udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dansk indfødsret og ophævelse af lov om indfødsretsprøven af 2015

Afskaffelse af erklæringsadgangen for naturaliserede nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år, adgang for børn af dansksindede sydslesvigere til at blive danske statsborgere som biperson, spørgsmål om danske værdier i en indfødsretsprøve, bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om udveksling af håndtryk ved en grundlovsceremoni, og forhøjelse af gebyret, der betales ved indgivelse af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation

§ 1

I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1191 af 5. august 2020, som ændret ved § 2 i lov nr. 1192 af 8. juni 2021 og ved lov nr. 1193 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:

- I § 3, stk. 1, udgår »eller stk. 3«.
- § 3, stk. 2, 4 og 5, ophæves, og i stk. 3, der bliver stk. 2, udgår »endvidere«.
- I § 6, stk. 2, indsættes efter 1. pkt.:
»Kravet i § 5, stk. 1, om at den naturaliseredes barn, herunder adoptivbarn, skal være bosat her i riget, finder ikke anvendelse, hvis den der naturaliseres har bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og barnet er bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år, eller er blevet hjemmepasset i mindst et år.«
- Efter § 6 indsættes:
»§ 7. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om etablering og afholdelse af en indfødsretsprøve,

herunder regler om udpegning af prøveafholdere, om betingelser for deltagelse i prøven, om opkrævning af gebyr for deltagelse i prøven, om prøvens gennemførelse, om tilsyn samt om klageadgang m.v.«

5. I § 10, stk. 4, indsættes efter »herunder om afviklingen heraf«: »og udveksling af håndtryk«.

6. I § 12, stk. 1, 1. pkt., ændres »3.800 kr.« til: »4.000 kr.«.

§ 2

Lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 ophæves.

§ 3

Loven træder i kraft den 23. november 2021.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Erklæringsadgang for nordiske statsborgere

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2. Adgang for børn bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune til at blive danske statsborgere som biperson

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Børns erhvervelse af statsborgerskab som bipersoner i naturalisationssager

2.2.1.2. Reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig

2.2.1.3. Reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation for børn af dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig

2.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3. Bemyndigelse til at etablere og fastsætte nærmere regler om afholdelse af indfødsretsprøven

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Generelt om indfødsretsprøven af 2015

2.3.1.2. Lov om indfødsretsprøven af 2015

2.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.4. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om udveksling af håndtryk ved afviklingen af grundlovsceremonierne

2.4.1. Gældende ret

2.4.1.1. Deltagelse i grundlovsceremoni som betingelse for dansk statsborgerskab

2.4.1.2. Henlæggelse af grundlovsceremonier til kommunalbestyrelserne

2.4.1.3. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om afholdelsen af grundlovsceremonierne

2.4.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.5. Forhøjelse af gebyret, der betales ved indgivelse af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation

- 2.5.1. Gældende ret
- 2.5.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. Internationale forpligtelser

- 3.1. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)
- 3.2. FN's flygtningekonvention
- 3.3. FN's konvention af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling
- 3.4. FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (statsløshedskonventionen) og FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder (børnekonventionen)
- 3.5. FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (handicapkonventionen)
- 3.6. Fælles nordisk aftale om statsborgerskab

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgik den 20. april 2021 en ny indfødsretsaf tale. Indfødsretsaf talen fremgår af cirkulæreskrivelse nr. 9298 af 6. maj 2021 om naturalisation, der trådte i kraft den 10. maj 2021. Den 11. juni 2021 blev aftalekredsen i forlængelse af aftalen af 20. april 2021 enige om at justere aftalen, og i forlængelse heraf blev der udstedt en ny cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, som trådte i kraft den 21. juni 2021.

Det fremgår af den nye indfødsretsaf tale bl.a., at den nuværende lempelige adgang for blandt andet naturaliserede nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år til at erklære sig danske, skal afskaffes. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.1.

Endvidere fremgår det af aftalen bl.a., at det fremover skal være muligt for børn af dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune at opnå dansk statsborgerskab som biperson med en forælder, hvis det kan

dokumenteres, at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år – såfremt barnet er blevet holdt hjemme i institutionsalderen, anses kravet for at være opfyldt. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.2.

Det fremgår videre af aftalen om indfødsret bl.a., at Indfødsretsprøven af 2015 skal ændres således, at der fremover vil blive indarbejdet 5 ekstra spørgsmål om danske værdier i prøven omhandlende eksempelvis ytringsfrihed, ligestilling, forholdet mellem religion og lovgivning mv. På den baggrund foreslås med lovforslaget at bemyndige udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte nærmere regler om etablering og afholdelse af indfødsretsprøven. Lovforslaget skaber således den fornødne lovgivningsmæssige ramme for udmøntning af den del af indfødsretsaf talem af 20. april 2021 om statsborgerskab, som omhandler indfødsretsprøven. Samtidig ophæves lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.3.

Af aftalen fremgår også bl.a., at en ansøger om dansk

statsborgerskab alene skal have mulighed for at deltage i en grundlovsceremoni i bopælskommunen, og at ansøgeren alene skal have mulighed for at give hånd til borgmesteren eller en rådmænd i stedet for en repræsentant for kommunalbestyrelsen. På den baggrund foreslås med lovforslaget at bemyndige udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte nærmere regler om håndtryk ved afvikling af grundlovsceremonierne. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.4.

Endvidere har lovforslaget til formål at hæve gebyret, der betales ved indgivelse af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation, for at finansiere udgifterne forbundet med den øgede administration, der følger af en række af elementerne i den nye indfødsretsaf tale. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.5.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Erklæringsadgang for nordiske statsborgere

2.1.1. Gældende ret

Den gældende bestemmelse i indfødsretsloven om erhvervelse af dansk statsborgerskab for nordiske statsborgere ved afgivelse af erklæring fremgår af indfødsretslovens § 3, hvorefter nordiske statsborgere under visse betingelser kan erhverve dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring herom.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 1, erhverver den, der er statsborger i Finland, Island, Norge eller Sverige og opfylder betingelserne i bestemmelsens stk. 2 eller 3, dansk statsborgerskab ved at afgive skriftlig erklæring herom over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, kan erklæring afgives af personer, der er fyldt 18 år, men endnu ikke 23 år, på erklæringstidspunktet har bopæl her i riget, har haft bopæl her i riget i sammenlagt mindst 10 år, heraf sammenlagt mindst 5 år inden for de sidste 6 år, er ustraffede og ikke er idømt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9 og ikke er sigtede for en straffelovsovertrædelse. I denne forbindelse sidestilles bopæl i et andet nordisk land med bopæl her i riget, dog kun i det omfang bopælstiden i det andet nordiske land ligger mindst 5 år forud for erklæringens afgivelse og før den erklærendes fyldte 16. år, jf. indfødsretslovens § 3, stk. 4.

Den gældende formulering af indfødsretslovens § 3, stk. 2, vedrørende erklæringsadgangen for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år blev indført ved lov nr. 311 af 5. maj 2004 (Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring samt indførelse af ny bestemmelse om frakendelse af dansk indfødsret), hvorefter muligheden for at erhverve dansk statsborgerskab i medfør af indfødsretslovens § 3, stk. 2, blev begrænset til kun at gælde for statsborgere i nordiske lande, dvs. Finland, Island, Norge og Sverige.

Forinden denne lovændring kunne erklæringsadgangen benyttes af alle udlændinge og var således ikke begrænset til alene at gælde for nordiske statsborgere. Det fremgår af pkt. 2.1.2.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 138 af 28. januar 2004, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 4898, at baggrunden for den oprindelige formulering af erklæringsadgangen, hvorefter erklæringsadgangen kunne benyttes af alle udlændinge, var et ønske om at give unge udlændinge, der er opvokset her i landet, har gået i skole her og således har haft et godt grundlag for at indleve sig i danske forhold, mulighed for uden nævneværdige formaliteter at opnå dansk statsborgerskab. Det fremgår videre af samme punkt, at bestemmelsen har sin oprindelse i indfødsretsloven fra 1898, hvorefter en person født i Danmark automatisk ville erhverve dansk statsborgerskab ved det fyldte 19. år, medmindre den pågældende forinden havde afgivet erklæring om ikke at ville erhverve dansk statsborgerskab. Denne automatiske erhvervelse af statsborgerskab blev i 1950 erstattet af en erklæringsordning for bl.a. alle udlændinge mellem 21 og 23 år, der var født i Danmark og vedblivende havde haft bopæl her, og bestemmelsen blev justeret i 1968 og 1998.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 3, stk. 3, at erklæring kan afgives af personer, der har erhvervet statsborgerret i Finland, Island, Norge eller Sverige på anden måde end ved naturalisation, er fyldt 18 år, har haft bopæl her i riget i de sidste 7 år og ikke i løbet af denne tid er idømt frihedsstraf eller foranstaltning, der kan ligestilles med frihedsstraf.

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 5, kan personer, som på grund af en sigtelse for en lovovertrædelse ikke kan erhverve dansk statsborgerskab ved erklæring, jf. indfødsretslovens § 3, stk. 2, afgive ny erklæring inden for 1 år efter, at der er truffet endelig afgørelse i sagen, selv om den pågældende forinden er fyldt 23 år, hvis den pågældende ikke findes skyldig i lovovertrædelsen.

2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af indfødsretsaf talem af 20. april 2021, at aftalparterne ønsker at afskaffe erklæringsadgangen for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år efter indfødsretslovens § 3, stk. 2.

Det foreslås på den baggrund, at erklæringsadgangen efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år afskaffes. Det vil således ikke længere være muligt for personer, der har fået nordisk statsborgerskab ved naturalisation at opnå dansk statsborgerskab ved erklæring. Det vil fortsat være muligt for nordiske statsborgere, som er fyldt 18, og som ikke har fået sit nordiske statsborgerskab ved naturalisation, at opnå dansk statsborgerskab ved erklæring, forudsat at visse krav til bopæl, ophold og vandel er opfyldt, jf. indfødsretslovens § 3, stk. 3.

Det bemærkes, at tal fra Udlændinge- og Integrationsministeriets sagsbehandlingssystem viser, at der i 2020 blev ud-

stedt otte beviser for dansk statsborgerskab til personer, der benyttede sig af erklæringsadgangen for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år, jf. indfødsretslovens § 3, stk. 2.

2.2. Adgang for børn bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune til at blive danske statsborgere som biperson

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Børns erhvervelse af statsborgerskab som bipersoner i naturalisationssager

Erhverver en person dansk statsborgerskab, omfatter statsborgerskabet i visse tilfælde også den pågældendes børn, herunder adoptivbørn.

Det følger således af indfødsretslovens § 5, stk. 1, at hvis en person erhverver dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring i medfør af indfødsretslovens §§ 3 eller 4, tilkommer statsborgerskabet også den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen af statsborgerskabet. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver dansk statsborgerskab med den erklærende. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret. Det fremgår videre af indfødsretslovens § 5, stk. 2, at det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at barnet opfylder de samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 6, stk. 2, om naturalisation, at reglerne i indfødsretslovens § 5, stk. 1, tilsvarende finder anvendelse, hvis den, der naturaliseres, har børn, herunder adoptivbørn. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles til den, der naturaliseres.

Hvis barnet er over 12 år, skal barnet give sit samtykke til, at barnet som biperson erhverver dansk statsborgerskab sammen med en forælder. Et barn, der umiddelbart er i stand til at udtrykke sine egne synspunkter, gives således mulighed for at tilkendegive sin holdning til erhvervelsen af dansk statsborgerskab.

De angivne forudsætninger for erhvervelse af dansk statsborgerskab som biperson skal være opfyldt på tidspunktet for forælderenes erhvervelse af statsborgerskab.

På denne baggrund vil et barn, som på tidspunktet for forælderenes erhvervelse af dansk statsborgerskab opfylder betingelserne opført i indfødsretslovens §§ 5 og 6, blive dansk statsborger sammen med forælderen.

2.2.1.2. Reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab

ved naturalisation for dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig

Reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation for dansksindede sydslesvigere, der ikke har bopæl i Danmark, findes i bilag 1, pkt. 5.2 i cirkulæreskrivelsen nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation.

Det fremgår heraf, at dansksindede sydslesvigere, der ikke har bopæl i Danmark, kan optages på lovforslag om indfødsrets meddelelse uafhængigt af ophold her i landet, såfremt ansøgere opfylder 2 ud af følgende 4 kriterier:

1) Ansøgeren er født eller opvokset i Sydslesvig og har helt eller delvist gået i dansk skole eller kan godtgøre dansk-kundskaber i skrift og tale på linje med de krav, der stilles til andre ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation.

2) Ansøgeren er af dansk afstamning, dvs. mindst én person i ansøgerens slægt fire generationer tilbage har haft dansk statsborgerskab ved fødslen.

3) Ansøgeren har på et tidligere tidspunkt haft bopæl i Danmark i mindst tre år i træk (undtagelsesvis vil dette kriterium kunne opfyldes ved tidligere at have haft bopæl i et andet nordisk land, såfremt ansøgeren i øvrigt har en særlig tilknytning til det danske mindretal).

4) Ansøgeren har i en periode på mindst 10 år sammenlagt udført aktivt bestyrelsesarbejde, udført frivilligt arbejde eller på anden måde været aktivt medlem i én eller flere af det danske mindretals foreninger.

De gældende regler om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation for dansksindede sydslesvigere blev indsat ved en tillægsaftale af 24. januar 2020 til aftale om indfødsret af 29. juni 2018, som er vedlagt som bilag til cirkulæreskrivelse nr. 9043 af 28. januar 2020 om ændring af cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation. Det fremgår af bilag 2 i tillægsaftalen bl.a., at det danske mindretal i Sydslesvig historisk set er en del af Danmark, og at dansksindede sydslesvigere, som har et stærkt tilknytningsforhold til Danmark, skal kunne søge om dansk statsborgerskab på lempede vilkår.

2.2.1.3. Reglerne om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation for børn af dansksindede sydslesvigere bosat i Sydslesvig

Et barn af en dansksindet sydslesviger bosat i Sydslesvig vil efter de gældende regler ikke kunne opnå dansk statsborgerskab som biperson til forælderen, medmindre de opfylder alle betingelser for bipersoners erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 6, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, herunder kravet om at have bopæl her i landet.

2.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af indfødsretslovens af 20. april 2021, at det fremover skal være muligt for børn af dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig at opnå dansk statsborger-

skab som biperson sammen med en forælder, hvis det kan dokumenteres, at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år. Hvis barnet er blevet holdt hjemme i institutionsalderen, anses kravet for at være opfyldt.

Endvidere fremgår det af aftalen, at der er enighed om en praksisændring, således at den geografiske afgrænsning udvides til også at omfatte hele Kiel Kommune.

På baggrund af den indgåede indfødsretsaf tale af 20. april 2021, lægges der med lovforslaget op til, at det fremover skal være muligt for børn af dansksindede sydslesvigere med bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune at blive danske statsborgere som biperson, hvis det dokumenteres, at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år. I den forbindelse bemærkes, at hvis barnet er blevet holdt hjemme i institutionsalderen, anses kravet for at være opfyldt. Det forudsættes, at både den, der naturaliseres, samt barnet, har bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune.

Det bemærkes, at barnet skal opfylde alle øvrige betingelser – bortset fra bopælskravet – for bipersoners erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 6, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, herunder skal den naturaliserede have del i forældremyndigheden over barnet, barnet skal være ugift og under 18 år samt opfylde de samme vandelskrav, som stilles over for den naturaliserede. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver dansk statsborgerskab med den naturaliserede.

Den foreslåede ændring vil betyde, at alle bipersoner bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune som udgangspunkt vil kunne naturaliseres sammen med hovedansøger, forudsat at hovedansøgeren ligeledes er bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år, eller er blevet holdt hjemme i institutionsalderen (hjemmepasset) i mindst et år. Den foreslåede ændring vil også gælde børn, bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune, til ansøgere, der naturaliseres efter § 12 i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, hvilket vil sige ansøgere, der er født i perioden fra den 1. januar 1961 til den 31. december 1978 af en dansk mor, og som kunne have erhvervet dansk statsborgerskab, såfremt moderen i perioden fra den 1. januar 1979 til den 31. december 1981 havde afgivet erklæring herom. Det bemærkes, at det også i forhold til disse børn vil være et krav, at barnet har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år, eller er blevet holdt hjemme i institutionsalderen (hjemmepasset) i mindst et år.

2.3. Bemyndigelse til at etablere og fastsætte nærmere regler om afholdelse af indfødsretsprøven

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Generelt om indfødsretsprøven af 2015

Indfødsretsprøven af 2015 blev etableret som følge af en politisk aftale om indfødsret, der den 5. oktober 2015 blev indgået mellem regeringen (Venstre) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance samt Det Konservative Folkeparti, jf. cirkulæreskrivelse nr. 10873 af 13. oktober 2015 om naturalisation.

Efter § 24, stk. 3, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation er det som udgangspunkt en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren dokumenter kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for at have bestået indfødsretsprøven af 2015.

Det følger af ovennævnte cirkulæreskrivelses bilag 4, at visse grupper af ansøgere er undtaget fra kravet om dokumentation for at have bestået indfødsretsprøven af 2015.

Det følger videre af ovennævnte cirkulæreskrivelses § 24, stk. 4, 1. pkt., at hvor ganske særlige forhold taler herfor, forelægges det for Folketingets Indfødsretsudvalg, om der kan dispenseres fra kravet om dokumentation for Indfødsretsprøven af 2015. En forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg med henblik på udvalgets stillingtagen til, om der kan dispenseres fra kravet om dokumentation for indfødsretsprøven, er ikke ensbetydende med, at ansøgeren meddeles dispensation, jf. ovennævnte cirkulæreskrivelses § 24, stk. 8.

2.3.1.2. Lov om indfødsretsprøven af 2015

Ved lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 blev udlændinge- og integrationsministeren bemyndiget til at etablere indfødsretsprøven af 2015.

Loven bemyndigede i den forbindelse udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler om etablering, administration og afholdelse af indfødsretsprøven af 2015, herunder regler om udpegning af prøveafholdere, om betingelser for deltagelse i prøven, om opkrævning af gebyr for deltagelse i prøven, om prøvens gennemførelse, om tilsyn og om klageadgang m.v.

Af pkt. 3 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 60 som fremsat, side 4, fremgår bl.a., at indfødsretsprøven af 2015 udarbejdes af Udlændinge-, og Integrationsministeriet på grundlag af aftalen om indfødsret af 5. oktober 2015, og at prøven etableres som en skriftlig prøve, hvor ansøgeren skal besvare et antal spørgsmål om danske samfundsforhold, dansk kultur og historie.

Det fremgår videre af samme pkt. i de almindelige bemærkninger, at det er hensigten, at prøven skal indeholde spørgsmål, hvis besvarelse kan bedømmes objektivt, eksempelvis hvor prøvedeltageren skal angive det korrekte svar blandt flere svarmuligheder (multiple choice-spørgsmål). Endvidere fremgår af bemærkningerne, at det dansksproglige niveau for prøven fastsættes under hensyn til det dansksproglige krav ved meddelelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation. Ansøgeren skal besvare 40 spørgsmål, hvoraf mindst

32 skal besvares korrekt for at bestå prøven. Det endelige indhold af prøven og prøvens faglige og sproglige niveau fastlægges af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Endvidere fremgår af pkt. 3 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 60 som fremsat, side 4-5, at etableringen af indfødsretsprøven af 2015 indebærer, at der skal udarbejdes lærebogsmateriale, som skal danne grundlag for 35 af de spørgsmål, der stilles til prøven, og at ud over de 35 spørgsmål, der relaterer sig til lærebogsmaterialet, stilles fem spørgsmål, der vedrører aktuelle forhold. Det fremgår, at lærebogsmaterialet skal give den enkelte ansøger mulighed for at forberede sig til prøven, samt at der etableres et ikke offentligt tilgængeligt prøvegrundlag (prøvebank), der skal danne grundlag for udarbejdelsen af de enkelte prøvesæt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal i forbindelse med udarbejdelse af lærebogsmateriale og i forbindelse med udarbejdelse af spørgsmål inddrage den nødvendige sagskundskab, og det er Styrelsen for International Rekruttering og Integration, der har ansvaret for den løbende prøveafholdelse, tilsyn og den løbende udarbejdelse af prøvesæt til hver prøvetermin, jf. pkt. 3 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 60 som fremsat, side 5.

Det fremgår videre af samme pkt., at indfødsretsprøven af 2015 bliver afholdt to gange årligt, og at enhver udlænding med lovligt ophold i Danmark uanset alder og opholdstid, der har ansøgt eller vil ansøge om dansk statsborgerskab, er prøveberettiget.

Det bemærkes videre i samme pkt. i de almindelige bemærkninger, at det er hensigten, at der på sigt skal etableres et digitalt prøvesystem, således at prøverne kan afholdes og bedømmes digitalt. Af kontrollensyn m.v. vil digitale prøver også blive afholdt på godkendte sprogcentre.

Det fremgår endelig af pkt. 4 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 60 som fremsat, side 5, at bemyndigelsen påtænkes anvendt til ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler bl.a. om udpegning af prøveafholdere, tidspunktet for prøvernes afholdelse, tilmelding til prøven, betingelser for deltagelse i prøven, prøvens gennemførelse, bedømmelse, klageadgang samt om udstedelse og udformning af prøvebeviser. Der påtænkes endvidere bl.a. fastsat nærmere regler om betaling af gebyr for deltagelse i prøven.

Med hjemmel i lov om indfødsretsprøven af 2015 udstedte udlændinge- og integrationsministeren den 14. marts 2016 bekendtgørelse nr. 282 om indfødsretsprøven af 2015. Bekendtgørelsen om indfødsretsprøven af 2015 fastsætter nærmere regler om bl.a. prøvens form og indhold, prøvetermin, tilmelding, hjælpemidler, bortvisning fra prøve, prøvens afholdelse, bedømmelse, prøveprotokol og prøvebeviser, tilsyn, mangler i forbindelse med prøveafholdelsen, dispensation, klager og indberetninger til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

2.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår bl.a. af indfødsretsaftalen af 20. april 2021, at aftaleparterne er enige om, at det er af væsentlig betydning, at ansøgeren har taget en række danske værdier til sig, og at indfødsretsprøven af 2015 derfor skal ændres, sådan at der fremover vil blive indarbejdet 5 ekstra spørgsmål om danske værdier i prøven.

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse i indfødsretslovens § 7, der bemyndiger udlændinge- og integrationsministeren til at etablere indfødsretsprøven samt til at fastsætte regler om indfødsretsprøvens etablering og afholdelse m.v. Det foreslås samtidigt, at lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 ophæves, således at der ikke længere vil være en adgang for udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler efter denne lov.

Den foreslåede bemyndigelse påtænkes anvendt til at ændre udformningen af indfødsretsprøven således, at der ud over de nuværende 40 spørgsmål, hvoraf 35 relaterer sig til lærebogsmaterialet, og 5 relaterer sig til aktuelle forhold, indsættes 5 yderligere spørgsmål om danske værdier. Disse uforberedte spørgsmål kan f.eks. omhandle ytringsfrihed, ligestilling og forholdet mellem religion og lovgivning mv. Der vil fremover skulle svares rigtigt på 36 ud af 45 spørgsmål, dog således at 4 ud de 5 nye spørgsmål om danske værdier skal besvares rigtigt for at bestå prøven.

De yderligere 5 spørgsmål vedrørende danske værdier skal være spørgsmål, hvis besvarelse kan bedømmes objektivt som enten rigtigt eller forkert, herunder spørgsmål, hvor prøvedeltageren skal angive det korrekte svar blandt flere svarmuligheder (multiple choice).

Den foreslåede bemyndigelseshjemmel i indfødsretsloven forudsættes i øvrigt anvendt på samme måde som den hidtidige bemyndigelseshjemmel i lov om indfødsretsprøven af 2015, der bl.a. har været anvendt til at fastsætte nærmere regler om udpegning af prøveafholdere, tidspunktet for prøvernes afholdelse, tilmelding til prøven, betingelser for deltagelse i prøven, prøvens gennemførelse, bedømmelse, klageadgang, udstedelse og udformning af prøvebeviser samt nærmere regler om betaling af gebyr for deltagelse i prøven.

Indfødsretsprøven erstatter indfødsretsprøven af 2015, dog således at ansøgere, der har bestået indfødsretsprøven af 2015, opfylder cirkulæreskrivelsens krav om en bestået indfødsretsprøve, som betingelse for at blive optaget på et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Det forventes, at den første indfødsretsprøve vil blive afholdt 24. november 2021.

Det endelige indhold af prøven og prøvens faglige og sproglige niveau fastlægges af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Styrelsen for International Rekruttering og Integration vil fortsat have ansvaret for den løbende prøveafholdelse, tilsyn og den løbende udarbejdelse af prøvesæt til hver prøvetermin.

2.4. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om udveksling af håndtryk ved afviklingen af grundlovsremonierne

2.4.1. Gældende ret

2.4.1.1. Deltagelse i grundlovsceremoni som betingelse for dansk statsborgerskab

Den 29. juni 2018 indgik Regeringen, bestående af Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti sammen med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti en indfødsrets-aftale, hvori det blev besluttet, at meddelelse af dansk statsborgerskab skulle betinges af, at en ansøger efter vedtagelse af lovforslag om indfødsrets meddelelse medvirker i en ceremoni ved den pågældendes bopælskommune og dér skriver under på at ville overholde den danske lovgivning, herunder Danmarks Riges Grundlov, og respektere grundlæggende danske værdier og retsprincipper, herunder det danske demokrati. Af aftalen fremgår, at ansøgere ved ceremonien skal udvise respekt for danske værdier og optræde respektfuldt over for repræsentanter fra myndighederne.

Indfødsretsaf-talen af 29. juni 2018 fremgår af cirkulæreskrivelse nr. 9779 af 14. september 2018 om naturalisation, og retningslinjerne for optagelse på lovforslag om indfødsrets meddelelse trådte i kraft den 5. juli 2018.

Det fremgår af § 2 A i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, at det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren efter lovforslagets vedtagelse deltager i en grundlovsceremoni og skriver under på at ville overholde grundloven mv. som betingelse for erhvervelsen af dansk statsborgerskab.

Ved lov nr. 1735 af 27. december 2018 om ændring af lov om dansk indfødsret og lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. henlagdes den ceremonielle underskrivning af at ville overholde grundloven mv. til kommunalbestyrelserne, og udlændinge- og integrationsministeren blev i den forbindelse bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om afholdelsen af disse grundlovsremonier.

2.4.1.2. Henlæggelse af grundlovsremonier til kommunalbestyrelserne

Det fremgår af indfødsretslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelserne forpligtes til mindst to gange årligt ved offentligt opslag at anvise ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation muligheden for at deltage i en grundlovsremonier, med henblik på at ansøgerne kan skrive under på at ville overholde grundloven mv.

I relation til indfødsretslovens § 10, stk. 1, fremgår det i pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 80 som fremsat, side 4, at det forudsættes, at kommunalbestyrelserne anviser denne mulighed i umiddelbar forlængelse af ikrafttrædelsen af den pågældende lov om indfødsrets meddelelse, samt at ansøgeren ved grundlovsremonien skal skrive under på at ville overholde dansk lov-

givning, herunder Danmarks Riges Grundlov, og respektere grundlæggende danske værdier og retsprincipper, herunder det danske demokrati, og at ansøgeren under ceremonien skal udvise respekt for danske værdier og optræde respektfuldt over for repræsentanter fra myndighederne.

Endvidere fremgår det af indfødsretslovens § 10, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sende den underskrevne erklæring om at ville overholde grundloven mv. til Udlændinge- og Integrationsministeriet umiddelbart efter afholdelsen af grundlovsremonien, samt at kommunalbestyrelsen kan afholde en ceremoni i fællesskab med kommunalbestyrelser i nabokommuner eller efter aftale med en nabokommune hen-vise ansøgere til at deltage i en ceremoni i nabokommunen, jf. indfødsretslovens § 10, stk. 3.

Det fremgår videre af de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 80 som fremsat, side 4-5, at en ansøger, som ikke inden for to år efter ikrafttrædelsen af den lov om indfødsrets meddelelse, som vedkommende har været omfattet af, medvirker i en grundlovsremonier og skriver under på at ville overholde grundloven m.v., eller som under ceremonien ikke optræder respektfuldt over for repræsentanter fra myndighederne, vil miste retten til at deltage i en sådan ceremoni. Derved vil vedkommende ikke kunne opnå dansk statsborgerskab på baggrund af den lov om indfødsrets meddelelse, som vedkommende har været omfattet af. Hvis vedkommende efterfølgende fortsat ønsker at opnå dansk statsborgerskab, er den pågældende henvist til på ny at indgive en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Der stilles ikke krav om at deltage i en ceremoniel underskrivning af at ville overholde grundloven m.v. over for ansøgere om dansk statsborgerskab med bopæl i Grønland og på Færøerne, ansøgere under 18 år, ansøgere bosat i udlandet, og ansøgere, som er statsløse født i Danmark omfattet af børne- eller statsløsekonventionen, jf. de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 80 som fremsat, side 5.

Det fremgår endelig af samme pkt., at ansøgere, som på grund af sygdom eller lignende ikke mener at kunne deltage i en ceremoniel underskrivning af at ville overholde grundloven m.v. forudsættes at søge om dispensation fra betingelsen om deltagelse i ceremonien m.v. i forbindelse med ansøgningen om dansk statsborgerskab ved naturalisation. Det vil herefter være op til Folketingets Indfødsretsudvalg at tage stilling til, om der er grundlag for at meddele hel eller delvis dispensation fra betingelsen.

2.4.1.3. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om afholdelsen af grundlovsremonierne

Det fremgår af indfødsretslovens § 10, stk. 4 at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om afholdelsen af grundlovsremonierne.

Ved indførelsen af bemyndigelsesadgangen fremgår det i pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingsti-

dende 2018-19, A, L 80 som fremsat, side 5, at bemyndigelsen vil blive anvendt til bl.a. at fastsætte nærmere regler om afviklingen af grundlovsceremonierne, således at der sikres en ensartethed og tilstrækkelig højtidelighed ved ceremonierne, samt at det inden for disse regler vil være op til de enkelte kommunalbestyrelser at tilrettelægge, hvornår og hvordan de ceremonielle begivenheder skal finde sted.

Af samme pkt. fremgår også, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at udfærdige en standarderklæring, som skal anvendes ved ceremonien, samt at erklæringen vil blive fremsendt til de relevante ansøgere efter vedtagelsen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det fremgår videre af samme pkt., at det er hensigten, at udlændinge- og integrationsministeren vil anvende bestemmelsen til at fastsætte krav om, at en eller flere repræsentanter fra kommunen i forbindelse med grundlovsceremonien mødes ansigt til ansigt med deltagerne og udveksler et håndtryk med deltagerne uden handske håndflade mod håndflade for at højtideligholde og helt konkret markere det øjeblik i deltagerens liv, hvor de bliver danske statsborgere. Med afsæt i en grundlæggende dansk kulturnorm, som håndtrykket efter regeringens opfattelse er udtryk for, vil ansøgeren samtidig ved denne symbolske handling udtrykke den særlige respekt for det danske samfund, som efter regeringens opfattelse bør være forbundet med det at blive tildelt dansk statsborgerskab. Samtidig vil vedkommende symbolsk signalere, at vedkommende har taget det danske samfund og danske værdier til sig.

Endelig fremgår, at repræsentanterne fra kommunen ikke skal tiltvinge sig et håndtryk, såfremt ansøgeren ikke ønsker at give et håndtryk.

I medfør af § 10, stk. 4 i lov om dansk indfødsret udstedte den daværende udlændinge- og integrationsminister den 27. december 2018 bekendtgørelse nr. 1767 om kommunalbestyrelsernes afholdelse af grundlovsceremonier, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1139 af 19. november 2019 og ved bekendtgørelse nr. 258 af 17. marts 2020.

2.4.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås at ændre bemyndigelsesbestemmelsen i indfødsretslovens § 10, stk. 4, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om afholdelse af grundlovsceremonierne, herunder om afviklingen heraf, til også at omfatte regler om udveksling af håndtryk.

Ændringen foreslås på baggrund af indfødsretsaftalen af 20. april 2021, hvoraf det fremgår, at det fremover alene skal være muligt for en ansøger at give hånd til borgmesteren eller en rådmand i stedet for en repræsentant for kommunalbestyrelsen. Endvidere skal det alene være muligt for en ansøger at deltage i en grundlovsceremoni i bopælskommunen.

Den foreslåede bemyndigelse vil således blive anvendt til bl.a. at fastsætte nærmere regler vedrørende udvekslingen

af håndtryk – herunder at det altid er borgmesteren eller en rådmand, som ansøgeren skal udveksle håndtryk med i forbindelse med deltagelsen i en grundlovsceremoni.

Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere blive anvendt til at fastsætte regler om, at det fremover som udgangspunkt ikke vil være muligt at gå til en grundlovsceremoni i andre kommuner end bopælskommunen, medmindre bopælskommunen beslutter at afholde en ceremoni i fællesskab med en nabokommune, eller at bopælskommunen efter aftale med en nabokommune henviser en ansøger til at deltage i en ceremoni i nabokommunen. Det vil således ikke være op til den enkelte ansøger om dansk statsborgerskab at vælge, om vedkommende vil gå til ceremoni i den eller den anden kommune.

Med denne bemyndigelse og den efterfølgende anvendelse af bestemmelsen, er hensigten, at muligheden for, at en ansøger kan fravælge at deltage i en grundlovsceremoni i egen kommune, hvis borgmesteren f.eks. er en kvinde, fjernes, ligesom kommunernes mulighed for at erstatte en kvindelig borgmester med f.eks. et mandligt medlem af kommunalbestyrelsen, fjernes. Det vil således være tilfældigt, hvorvidt en deltager i ceremonien skal give hånd til en person af det modsatte køn.

På baggrund af erfaringer med afholdelse af grundlovsceremonierne tilsigtes den foreslåede bemyndigelse herudover anvendt til en ændring af proceduren for så vidt angår de førnævnte standarderklæringer, således at erklæringerne ikke længere fremsendes til de relevante ansøgere efter vedtagelsen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Det nødvendige antal erklæringer indhentes i stedet af kommunerne forud for grundlovsceremoniafholdelsen og udleveres til ansøgerne under grundlovsceremonierne. Erklæringerne vil være tilgængelige på Udlændinge- og Integrationsministeriets hjemmeside.

Det bemærkes, at kravet om udveksling af håndtryk i forbindelse med deltagelse i en grundlovsceremoni har været suspenderet grundet anbefalingerne fra sundhedsmyndighederne om ikke at udsætte sig selv og andre for smitte med COVID-19 ved at give hånd. Denne anbefaling er nu ændret, og håndtrykskravet forventes igen blive stillet i forbindelse med afholdelse af grundlovsceremonier ved kommende love om indfødsrets meddelelse. Såfremt sundhedsmyndighederne igen fraråder håndtryk af forskellige årsager, kan udlændinge- og integrationsministeren vælge igen at suspendere kravet om udveksling af håndtryk ved afholdelse af grundlovsceremonierne.

Der tilsigtes ikke med lovforslaget andre ændringer af reglerne om afviklingen af grundlovsceremonierne m.v.

2.5. Forhøjelse af gebyret, der betales ved indgivelse af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation

2.5.1. Gældende ret

Det følger af indfødsretslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., bl.a., at der ved indgivelse af ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation for ansøgere, der er fyldt 18 år, betales et gebyr på 3.800 kr.

Børn, der er omfattet af forældres ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation skal således ikke betale, og der betales kun en gang ved indgivelse af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation, jf. indfødsretslovens § 12, stk. 1, 3. og 4. pkt.

2.5.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det fremgår af den nye indfødsretsaftale bl.a., at indfødsretsprøven skal ændres således, at der fremover vil blive indarbejdet 5 ekstra spørgsmål om danske værdier i prøven om eksempelvis ytringsfrihed, ligestilling, forholdet mellem religion og lovgivning.

Endvidere fremgår det af aftalen, at det fremover skal være et krav for at blive dansk statsborger, at en ansøger som udgangspunkt skal have været i ordinær fuldtidsbeskæftigelse eller have udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i mindst 3 år og 6 måneder inden for de sidste 4 år forud for tidspunktet for fremsættelse af et lovforslag om indfødsretsmeddelelse samt at ansøgeren skal være tilknyttet arbejdsmarkedet (i beskæftigelse) på tidspunktet for fremsættelse af et lovforslag om indfødsretsmeddelelse.

Disse nye elementer vil medføre øget administration i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om dansk statsborgerskab ved naturalisation samt øgede udgifter til udarbejdelse af værdispørgsmål i forbindelse med indfødsretsprøven og opdatering af læremateriale.

Aftaleparterne er enige om, at finansieringen af udgifterne forbundet med disse nye elementer bør ske ved en generel forhøjelse af det lovhjemlede gebyr for indgivelse af ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation.

For så vidt angår tilføjelsen af 5 nye spørgsmål om danske værdier i indfødsretsprøven vil dette være forbundet med merudgifter i Styrelsen for International Rekruttering og Integration til bl.a. udarbejdelse af supplerende værdispørgsmål og opdatering af læremateriale.

Endvidere vil indførelsen af beskæftigelseskravene medføre øget administration i Udlændinge- og Integrationsministeriet samt merudgifter til diverse it-tilretninger.

Ovenstående elementer forventes at medføre en merudgift svarende til, at en finansiering vil medføre en generel stigning af gebyret, der betales ved indgivelse en ansøgning om dansk statsborgerskab på i alt 200 kr. pr. ansøgning. På den baggrund foreslås det at forhøje gebyret, der betales ved indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation til 4.000 kr. pr. ansøgning.

3. Internationale forpligtelser

3.1. Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret (statsborgerretskonventionen)

Det følger af statsborgerretskonventionens artikel 3, stk. 1, at enhver stat ifølge sin egen lovgivning fastsætter, hvem der er dens statsborgere.

Det følger endvidere af konventionens artikel 13, stk. 1, at enhver kontraherende stat skal sikre, at gebyret for erhvervelse, bevarelse, fortabelse, generhvervelse eller udstedelse af dokumentation for erhvervelse af statsborgerret i landet er rimeligt.

Det følger af den forklarende rapport til statsborgerretskonventionen bl.a., at hvorvidt et gebyr er rimeligt, skal afgøres i lyset af alle relevante omstændigheder, herunder f.eks. de omkostninger, administrationen indebærer. Det følger endvidere af rapporten bl.a., at gebyret ikke skal være et middel til at hindre personer i at erhverve statsborgerret.

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser i henhold til statsborgerretskonventionen, idet den foreslåede forhøjelse af gebyret, der betales ved indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab, jf. pkt. 2.5, er rimelig og ikke vil udgøre en hindring for personer i at erhverve dansk statsborgerskab.

Det følger endvidere af statsborgerretskonventionens artikel 5, stk. 1, at en kontraherende stats regler vedrørende statsborgerret ikke må indeholde forskelle eller omfatte praksis, der indebærer, at der finder forskelsbehandling sted på grund af køn, religion, race, hudfarve eller national eller etnisk oprindelse.

Den foreslåede ordning, hvorefter ansøgerne om dansk statsborgerskab ved naturalisation bl.a. skal give hånd til borgmesteren eller en rådmand i de større kommuner, for at blive danske statsborgere samt som udgangspunkt skal deltage i en ceremoni i deres egen bopælskommune, jf. pkt. 2.4, retter sig som udgangspunkt mod alle, uanset om en afvisning af at give hånd til repræsentanter fra myndighederne måtte være udtryk for et bestemt politisk eller religiøst tilhørsforhold.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation respekterer grundlæggende danske værdier og kulturnormer. Da ordningen samtidig ikke er mere indgribende end nødvendigt for at varetage dette hensyn, må ordningen efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse også antages at være foreneligt med statsborgerretskonventionens artikel 5, stk. 1.

Det er i øvrigt Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovforslaget ikke indeholder elementer, der er uforeneligt med statsborgerretskonventionens artikel 5, stk. 1.

3.2. FN's flygtningekonvention

Efter flygtningekonventionens artikel 7, stk. 1, skal en kontraherende stat indrømme flygtninge samme behandling som

den, der indrømmes udlændinge i almindelighed, bortset fra bestemmelser i konventionen, hvorved det er fastsat, at flygtninge skal indrømmes gunstigere behandling.

Herudover forpligter flygtningekonventionens artikel 34 de kontraherende stater til på enhver måde at bestræbe sig på at fremskynde behandlingen af naturalisationssager og nedsætte afgifterne for og omkostningerne ved denne behandling til det mindst mulige.

Det følger af UNHCR's ikke-bindende kommentar fra 1997 til flygtningekonventionen bl.a., at konventionens artikel 34 ikke forpligter medlemsstaterne til at tildele statsborgerskab til flygtninge, men at staterne er forpligtede til så vidt muligt at lette adgangen til flygtnings optagelse i samfundet og til naturalisation. I forhold til at lette adgangen til naturalisation fremgår det af kommentaren bl.a., at dette kan ske på forskellig vis, og at bestemmelsen alene specifikt nævner to måder; at fremskynde behandlingen af naturalisationssager og at nedsætte afgifterne for og omkostningerne ved denne behandling til det mindst mulige. Endvidere fremgår det af kommentaren bl.a., at medlemsstaterne efter bestemmelsen er forpligtede til at sikre en rimelig adgang til naturalisation for flygtninge, men at adgangen ikke behøver at være lettere end for andre udlændinge, såfremt adgangen generelt er rimelig.

Det vurderes, at lovforslaget er i overensstemmelse med flygtningekonventionen, idet adgangen til dansk statsborgerskab generelt vurderes at være rimelig, og idet lovforslaget ikke vil udgøre en hindring for personer i at erhverve dansk statsborgerskab.

Endvidere er den foreslåede forhøjelse af gebyret, der betales ved indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab, fastsat ud fra de beregnede forventede meromkostninger ved sagernes behandling som følge af indfødsretsafalen af 20. april 2021.

Endelig bemærkes, at flygtninge og personer, der må side-stilles hermed, ifølge § 5 A og § 7, stk. 2, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation har en lempet adgang til dansk statsborgerskab for så vidt angår kravene om ophold og tidsubegrænset opholdstilladelse.

3.3. FN's konvention af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling

Efter artikel 32 i FN's konvention af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling skal de kontraherende stater så vidt muligt lette statsløse personers optagelse i samfundet og naturalisation. De skal navnlig på enhver måde bestræbe sig for at fremskynde behandlingen af naturalisationssager og nedsætte afgifterne for og omkostningerne ved sagernes behandling til det mindst mulige.

For så vidt angår forslaget om forhøjelsen af gebyret, der betales ved indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation, vurderes det, at lovforslaget er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtel-

ser i henhold til FN's konvention af 28. september 1954 om statsløse personers retsstilling, idet forhøjelsen af gebyret ikke vil udgøre en hindring for personer i at erhverve dansk statsborgerskab, og idet gebyret fastsættes ud fra de beregnede forventede meromkostninger ved sagernes behandling som følge af indfødsretsafalen af 20. april 2021. Herudover bemærkes, at statsløse personer ifølge § 5 A og § 7, stk. 2, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation har en lempet adgang til dansk statsborgerskab ved naturalisation for så vidt angår kravene om ophold og tidsubegrænset opholdstilladelse.

3.4. FN's konvention af 1961 om begrænsning af statsløshed (statsløshedskonventionen) og FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder (børnekonventionen)

Det følger af statsløsekonventionen, at de deltagende stater har forpligtet sig til at tildele statsborgerskab til personer, der er født statsløse på den kontraherende stats territorium, under visse betingelser.

Det følger af UNHCR's Guidelines on Statelessness No. 4, at de deltagende stater opfordres til at acceptere ansøgninger om statsborgerskab fra personer, der ellers ville være statsløse, uden at opkræve gebyr, og at indirekte omkostninger ikke må udgøre en hindring for personers adgang til at søge.

Det følger af indfødsretslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., at personer, der ikke er fyldt 18 år, ikke skal betale gebyr i forbindelse med indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation.

Det vurderes, at forhøjelsen af gebyret, der betales for indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab for personer omfattet af statsløsekonventionen ikke udgør en hindring for at erhverve dansk statsborgerskab.

Det bemærkes videre, at ansøgere omfattet af børne- eller statsløsekonventionen er undtaget fra kravet om at deltage i ceremoniel underskrivning af at ville overholde grundloven m.v.

Det fremgår videre af børnekonventionens artikel 12, at deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet, samt at barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed. Med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

I sager om erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation skal et barn, der er over 12 år, i praksis give sit samtykke til, at barnet som biperson erhverver dansk statsborgerskab sammen med en forælder. Et barn, der umiddelbart er i stand til at udtrykke sine egne synspunkter, gives således

mulighed for at tilkendegive sin holdning til erhvervelsen af dansk statsborgerskab.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovforslaget ikke rejser spørgsmål i forhold til Danmarks forpligtelser i henhold til FN's konvention af 1989 om barnets rettigheder (børnekonventionen).

3.5. FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (handicapkonventionen)

Det følger af artikel 18 i handicapkonventionen, at delta-gerstaterne bl.a. skal anerkende retten for personer med handicap til at færdes frit og frit at vælge deres opholdssted samt til statsborgerskab på lige fod med andre, herunder ved at sikre, at personer med handicap har ret til at erhverve og skifte statsborgerskab og ikke vilkårligt eller på grund af handicap fratages deres statsborgerskab.

Vedrørende forholdet til handicapkonventionen bemærkes det, at det forudsættes, at kommunerne tilrettelægger de ceremonielle underskrivninger af at ville overholde grundloven m.v. således, at alle ansøgere, herunder ansøgere omfattet af handicapkonventionen, vil have mulighed for at deltage i ceremonien. Endvidere forudsættes det, at ansøgere, som på grund af sygdom eller lignende ikke mener at kunne deltage i en ceremoniel underskrivning af at ville overholde grundloven m.v. eller udveksle håndtryk med en myndighedsperson under ceremonien, søger om dispensation fra betingelsen om deltagelse i ceremonien m.v. i forbindelse med ansøgningen om dansk statsborgerskab ved naturalisation.

Det vil herefter være op til Folketingets Indfødsretsudvalg at tage stilling til, om der er grundlag for at meddele hel eller delvis dispensation fra betingelsen, herunder på baggrund af handicapkonventionen.

3.6. Fælles nordisk aftale om statsborgerskab

Baggrunden for, at der er lempeligere krav for at opnå dansk statsborgerskab ved erklæring for statsborgere fra andre nordiske lande, er bl.a. en fælles nordisk aftale om statsborgerskab, som er fra 1969, og som løbende er blevet opdateret.

Det følger af artikel 5 i bekendtgørelse af nordisk aftale af 13. september 2010 om statsborgerskab bl.a., at aftaleparterne skal gennemføre bestemmelser, hvorefter en statsborger i et aftaleland kan erhverve statsborgerskab i et andet aftaleland ved at afgive skriftlig erklæring herom, såfremt den erklærende er fyldt 18 år, har haft bopæl i aftalelandet i de sidste 7 år og ikke i løbet af denne tid er idømt til frihedsstraf eller anden foranstaltning, som efter dette lands lovgivning er ligestillet med frihedsstraf.

Endvidere fremgår af artikel 5, at hver aftalepart kan gennemføre bestemmelser, hvorefter erhvervelse af statsborgerskab ved erklæring skal være betinget af, at den erklærende ikke har erhvervet sit statsborgerskab i førstnævnte aftaleland efter ansøgning eller i forbindelse med, at den erklæ-

rendes forældre har erhvervet statsborgerskab efter ansøgning.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at ophævelsen af erklæringsadgangen for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år ikke rejser spørgsmål i forhold til Danmarks forpligtelser i henhold til den fælles nordiske aftale om statsborgerskab, idet der fortsat vil være en erklæringsadgang for nordiske statsborgere.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes isoleret set at have positive økonomiske konsekvenser for staten, idet der med lovforslaget foreslås en generel gebyrforhøjelse for indgivelse af en ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation, der overstiger omkostningerne forbundet med lovforslaget. Det bemærkes dog, at den samlede gebyrforhøjelse ligeledes medgår til finansiering af administration i forbindelse med indførelsen af beskæftigelseskravet, der følger af indfødsrets aftalen indgået den 20. april 2020. Den generelle gebyrforhøjelse på 200 kr. af det lovhjemlede gebyr for indgivelse af ansøgning om indfødsret ved naturalisation svarer således til de samlede udgifter i 2022 og frem forbundet med indfødsrets aftalen af 20. april 2020.

Lovforslagets element om etablering og afholdelse af indfødsretsprøven forventes fra 2022 at medføre løbende udgifter på Udlændinge- og Integrationsministeriets område på i alt 0,5 mio. kr. årligt til udarbejdelse af supplerende værdispørgsmål og opdatering af læremateriale. Finansieringen af merudgifterne forbundet med etablering og afholdelse af indfødsretsprøven fra 2022 og frem sker ved forhøjelsen af det lovhjemlede gebyr for indgivelse af ansøgning om indfødsret ved naturalisation, jf. ovenfor. Udgifterne forbundet med afholdelse af indfødsretsprøven i november 2021 afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Lovforslaget medfører mindre implementeringskonsekvenser for staten i form af øget administration i forbindelse med etablering og afholdelse af indfødsretsprøven.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner.

Lovforslaget vurderes samlet set at følge principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 18. august 2021 til den 15. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Datatilsynet, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiver-

forening, Danske Advokater, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Race-diskrimination, Domstolsstyrelsen, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands landsstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, samtlige byretter, SOS Racisme, Work-live-stay southern denmark, UNHCR, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community og 3 F.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (Hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør "Ingen")	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget forventes isoleret set at have positive økonomiske konsekvenser for staten, idet der med lovforslaget foreslås en generel gebyrforhøjelse for indgivelse af en ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation, der overstiger omkostningerne forbundet med lovforslaget. Det bemærkes dog, at den samlede gebyrforhøjelse ligeledes medgår til finansiering af administration i forbindelse med indførelsen af beskæftigelseskravet, der følger af indfødsrets aftalen indgået den 20. april 2020. Etablering og afholdelse af indfødsretsprøven vil fra 2022 medføre løbende udgifter på Udlændinge- og Integrationsministeriets område på i alt 0,5 mio. kr. årligt til udarbejdelse af supplerende værdispørgsmål og opdatering af læremateriale. Merudgifterne gebyrfinansieres ved en generel stigning i ansøgningsgebyret for ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation. Udgifterne forbundet med afholdelse af indfødsretsprø-	Ingen.

	ven i november 2021 afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.	
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 1, kan den, der er statsborger i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opfylder betingelserne i stk. 2 eller stk. 3, erhverve dansk indfødsret ved over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland at afgive skriftlig erklæring herom.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 1, at »eller stk. 3« slettes i indfødsretslovens § 3, stk. 1.

Forslaget er en konsekvens af den foreslåede ændring i § 1, nr. 2, jf. nedenfor.

Til nr. 2

Efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, kan erklæring afgives af personer, der er fyldt 18 år, men endnu ikke 23 år, på erklæringstidspunktet, har bopæl her i riget, har haft bopæl her i riget i sammenlagt mindst 10 år, heraf sammenlagt mindst 5 år inden for de sidste 6 år, er ustraffede og ikke er idømt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9 og ikke er sigtede for en straffelovsovertrædelse. I denne forbindelse sidestilles bopæl i et andet nordisk land med bopæl her i

riget, dog kun i det omfang bopælstiden i det andet nordiske land ligger mindst 5 år forud for erklæringens afgivelse og før den erklærendes fyldte 16. år, jf. indfødsretslovens § 3, stk. 4. Efter indfødsretslovens § 3, stk. 5, kan personer, som på grund af en sigtelse for en lovovertrædelse ikke kan erhverve dansk indfødsret ved erklæring, jf. stk. 2, nr. 5, afgive ny erklæring inden for 1 år efter, at der er truffet endelig afgørelse i sagen, selv om den pågældende forinden er fyldt 23 år, hvis den pågældende ikke findes skyldig i lovovertrædelsen.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 2, at erklæringsadgangen efter indfødsretslovens § 3, stk. 2, for nordiske statsborgere mellem 18 og 23 år, afskaffes. Det vil således ikke længere være muligt for personer, der har fået nordisk statsborgerskab ved naturalisation at opnå dansk statsborgerskab ved erklæring. Som konsekvens heraf ophæves desuden indfødsretslovens § 3, stk. 4 og 5.

Med forslaget vil det således ikke længere være muligt for naturaliserede nordiske statsborgere at opnå statsborgerskab ved erklæring. Det vil fortsat være muligt for nordiske statsborgere, som er fyldt 18, og som ikke har fået sit nordiske statsborgerskab ved naturalisation, at opnå statsborgerskab ved erklæring, forudsat at visse krav til bopæl, ophold og vandel er opfyldt.

Til nr. 3

Det følger af indfødsretslovens § 5, stk. 1, at hvis en person erhverver dansk statsborgerskab ved afgivelse af erklæring i medfør af indfødsretslovens §§ 3 eller 4, tilkommer statsborgerskabet også den pågældendes barn, herunder adoptivbarn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at et barn ikke skal være omfattet af erhvervelsen af statsborgerskabet. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. Er barnet undergivet fælles forældremyndighed, skal den anden forældremyndighedsindehaver meddele samtykke til, at barnet erhverver dansk statsborgerskab med den erklærende. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret. Det fremgår videre af stk. 2, at det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at barnet opfylder de samme vandelskrav, som stilles over for den erklærende.

Det følger endvidere af indfødsretslovens § 6, stk. 2, om naturalisation, at reglerne i indfødsretslovens § 5, stk. 1, tilsvarende finder anvendelse, hvis den, der naturaliseres, har børn, herunder adoptivbørn. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk statsborgerskab, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles til den, der naturaliseres.

Et barn vil således ikke være omfattet af forældrens erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation, hvis der ikke foreligger samtykke fra den anden forældremyndighedsindehaver, når den forælder, som naturaliseres, ikke har forældremyndigheden alene over barnet, hvis barnet er gift, hvis barnet ikke er bosat her i landet, hvis barnet ikke har lovligt ophold her i landet eller hvis barnet ikke opfylder vandelskravet. Dette gælder uanset, at barnet ikke måtte være udtrykkeligt undtaget fra forældrens erhvervelse af dansk statsborgerskab ved naturalisation ved en angivelse herom i forbindelse med erklæringen eller på lovforslaget om indfødsrets meddelelse.

Et barn af en dansksindet sydslesviger bosat i Sydslesvig vil efter de gældende regler ikke kunne opnå dansk statsborgerskab som biperson til forælderen, såfremt de ikke opfylder alle betingelser for bipersoners erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 6, stk. 2, jf. § 5, stk. 1, herunder kravet om bopæl her i landet.

Med lovforslagets § 1, nr. 3 foreslås, at indfødsretslovens § 6, stk. 2 ændres således, at kravet i indfødsretslovens § 5, stk. 1, om at den naturaliseredes barn, herunder adoptivbarn, skal være bosat her i riget, ikke finder anvendelse, hvis den der naturaliseres har bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og barnet er bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune og har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år, eller er blevet hjemmepasset i institutionsalderen i mindst et år.

Det bemærkes, at barnet skal opfylde alle øvrige betingelser for bipersoners erhvervelse af dansk statsborgerskab efter indfødsretslovens § 6, stk. 2, jf. § 5, stk. 1 og ovenfor.

Den foreslåede ændring vil betyde, at bipersoner bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune som udgangspunkt vil kunne erhverve dansk statsborgerskab ved naturalisation sammen med hovedansøger, forudsat bl.a. at hovedansøgeren ligeledes er bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune.

Til nr. 4

Efter § 24, stk. 3, i cirkulæreskrivelse nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation er det en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren om dansk statsborgerskab ved naturalisation dokumenterer kendskab til danske samfundsforhold, dansk kultur og historie ved bevis for at have bestået indfødsretsprøven af 2015.

Ved lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 blev udlændinge- og integrationsministeren bemyndiget til at etablere indfødsretsprøven af 2015.

Loven bemyndigede i den forbindelse udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler om etablering, administration og afholdelse af indfødsretsprøven af 2015, herunder regler om udpegning af prøveafholdere, om betingelser for deltagelse i prøven, om opkrævning af gebyr for deltagelse i prøven, om prøvens gennemførelse, om tilsyn og om klageadgang m.v.

Med hjemmel i lov om indfødsretsprøven af 2015 udstedte udlændinge- og integrationsministeren den 14. marts 2016 bekendtgørelse nr. 282 om indfødsretsprøven af 2015. Bekendtgørelsen om indfødsretsprøven af 2015 fastsætter nærmere regler om bl.a. prøvens form og indhold, prøvetidspunkt, tilmelding, hjælpemidler, bortvisning fra prøve, prøvens afholdelse, bedømmelse, prøveprotokol og prøvebeviser, tilsyn, mangler i forbindelse med prøveafholdelsen, dispensation, klager og indberetninger til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 4, at der indsættes en bestemmelse i indfødsretslovens § 7, der bemyndiger udlændinge- og integrationsministeren til at etablere indfødsretsprøven samt til at fastsætte nærmere regler om indfødsretsprøvens etablering og afholdelse m.v. Det foreslås samtidigt, at lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 ophæves, således at der ikke længere vil være en adgang for udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte regler efter denne lov.

Den foreslåede bemyndigelse påtænkes anvendt til at ændre udformningen af indfødsretsprøven således, at der ud over de nuværende 40 spørgsmål, hvoraf 35 relaterer sig til lærebogsmaterialet og 5 relaterer sig til aktuelle forhold, indsættes 5 yderligere spørgsmål om danske værdier. Disse uforberedte spørgsmål kan f.eks. omhandle ytringsfrihed, ligestilling, forholdet mellem religion og lovgivning. Der vil fremover skulle svares rigtigt på 36 ud af 45 spørgsmål, dog således at 4 ud de 5 nye spørgsmål om danske værdier skal besvares rigtigt for at bestå prøven.

De yderligere 5 spørgsmål vedrørende danske værdier vil

skulle være spørgsmål, hvis besvarelse kan bedømmes objektivt som enten rigtigt eller forkert, herunder spørgsmål, hvor prøvedeltageren skal angive det korrekte svar blandt flere svarmuligheder (multiple choice).

Den foreslåede bemyndigelsehjemmel i indfødsretsloven forudsættes i øvrigt anvendt på samme måde som den hidtidige bemyndigelsehjemmel i lov om indfødsretsprøven af 2015, der bl.a. har været anvendt til at fastsætte nærmere regler om udpegning af prøveafholdere, tidspunktet for prøvernes afholdelse, tilmelding til prøven, betingelser for deltagelse i prøven, prøvens gennemførelse, bedømmelse, klageadgang, udstedelse og udformning af prøvebeviser samt nærmere regler om betaling af gebyr for deltagelse i prøven.

Indfødsretsprøven erstatter indfødsretsprøven af 2015, dog således at ansøgere, der har bestået indfødsretsprøven af 2015, opfylder aftalens betingelse om en bestået indfødsretsprøve. Det forventes, at den første indfødsretsprøve vil blive afholdt i 24. november 2021.

Til nr. 5

Det fremgår af § 2 A i cirkulæreskrivelse nr. nr. 9461 af 17. juni 2021 om naturalisation, at det er en betingelse for optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse, at ansøgeren efter lovforslagets vedtagelse deltager i en ceremoni og skriver under på at ville overholde grundloven mv. som betingelse for erhvervelsen af dansk statsborgerskab.

Ved lov nr. 1735 af 27. december 2018 om ændring af lov om dansk indfødsret og lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., henlagdes den ceremonielle underskrivning af at ville overholde grundloven mv. til kommunalbestyrelserne, og udlændinge- og integrationsministeren blev bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om afviklingen af disse ceremonier.

Ved indførelsen af bemyndigelsesadgangen fremgår det i pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2018-19, A, L 80 som fremsat, side 5, at bemyndigelsen vil blive anvendt til bl.a. at fastsætte nærmere regler om afviklingen af grundlovsceremonierne, således at der sikres en ensartethed og tilstrækkelig højtidelighed ved ceremonierne, samt at det inden for disse regler vil være op til de enkelte kommunalbestyrelser at tilrettelægge, hvornår og hvordan de ceremonielle begivenheder skal finde sted.

Det fremgår videre af samme pkt., at det er hensigten, at udlændinge- og integrationsministeren vil anvende bestemmelsen til at fastsætte krav om, at en eller flere repræsentanter fra kommunen i forbindelse med grundlovsceremonien mødes ansigt til ansigt med deltagerne og udveksler et håndtryk med deltagerne uden handske håndflade mod håndflade for at højtideligholde og helt konkret markere det øjeblik i deltagerens liv, hvor de bliver danske statsborgere. Med afsæt i en grundlæggende dansk kulturnorm, som håndtrykket efter regeringens opfattelse er udtryk for, vil ansøgeren samtidig ved denne symbolske handling udtrykke den særlige respekt for det danske samfund, som efter regeringens opfattelse

bør være forbundet med det at blive tildelt dansk statsborgerskab. Samtidig vil vedkommende symbolsk signalere, at vedkommende har taget det danske samfund og danske værdier til sig. Af samme pkt. fremgår også, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at udfærdige en standarderklæring, som skal anvendes ved ceremonien, samt at erklæringen vil blive fremsendt til de relevante ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation efter vedtagelsen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 6, at ændre bemyndigelsesbestemmelsen i indfødsretslovens § 10, stk. 4, hvor efter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om udveksling af håndtryk ved afholdelsen af grundlovsceremonierne.

Hensigten bag den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til bl.a. at fastsætte nærmere regler vedrørende udvekslingen af håndtryk – herunder at det altid er borgmesteren eller en rådmand, som ansøgeren skal udveksle håndtryk med i forbindelse med deltagelsen i en grundlovsceremoni.

På baggrund af erfaringer med afholdelse af grundlovsceremonierne tilsigtes den foreslåede bemyndigelse herudover anvendt til en ændring af proceduren, for så vidt angår de førnævnte standarderklæringer, således at erklæringerne ikke længere fremsendes til de relevante ansøgere om dansk statsborgerskab ved naturalisation efter vedtagelsen af et lovforslag om indfødsrets meddelelse. Det nødvendige antal erklæringer indhentes i stedet af kommunerne forud for grundlovsceremoniaafholdelsen og udleveres til ansøgerne om dansk statsborgerskab ved naturalisation under grundlovsceremonierne. Erklæringerne vil være tilgængelige på Udlændinge- og Integrationsministeriets hjemmeside.

Forslaget indebærer, at det fremover som udgangspunkt ikke vil være muligt at gå til en grundlovsceremoni i andre kommuner end bopælskommunen, medmindre bopælskommunen beslutter at afholde en ceremoni i fællesskab med en nabokommune, eller at bopælskommunen efter aftale med en nabokommune henviser en ansøger om dansk statsborgerskab ved naturalisation til at deltage i en ceremoni i nabokommunen. Det vil således ikke være op til den enkelte ansøger om dansk statsborgerskab ved naturalisation at beslutte, om vedkommende vil gå til ceremoni i den eller den anden kommune.

Der tilsigtes ikke med lovforslaget andre ændringer af reglerne om afviklingen af grundlovsceremonierne m.v.

Til nr. 6

Det følger af indfødsretslovens § 12, stk. 1, 1. pkt., bl.a., at der ved indgivelse af ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation for ansøgere, der er fyldt 18 år, betales et gebyr på 3.800 kr.

Det foreslås, at indfødsretslovens § 12, stk. 1, 1. pkt. ændres, således at der i stedet skal betales et gebyr på i alt 4.000 kr.

Konsekvensen heraf er en forhøjelse af gebyret for at indgive en ansøgning om dansk statsborgerskab til 4.000 kr.

Til § 2

Det foreslås i § 2, at lov nr. 1873 af 29. december 2015 om indfødsretsprøven af 2015 ophæves.

Forslaget er en konsekvens af den foreslåede ændring i § 1, nr. 4, jf. ovenfor.

Til § 3

Det foreslås i § 3, at loven træder i kraft den 23. november 2021.

Det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt indebærer, at den nye indfødsretsprøve vil kunne blive afholdt første gang i slutningen af november 2021.

Vedrørende den foreslåede forhøjelse af gebyret, som be-

tales ved indgivelsen af en ansøgning om dansk statsborgerskab ved naturalisation bemærkes, at denne ikke finder anvendelse på ansøgninger om dansk statsborgerskab ved naturalisation, der er indgivet før lovens ikrafttræden. Det betyder, at der for ansøgninger indgivet før denne dato opkræves gebyret efter de nugældende regler, også selv om ansøgningen først måtte blive færdigbehandlet efter lovens ikrafttræden.

Til § 4

Det foreslås i § 4, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis skal kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Det bemærkes, at indfødsretsloven gælder for alle dele af riget.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om dansk indfødsret, jf. lovbekendtgørelse nr. 1191 af 5. august 2020, som ændret ved lov nr. 1193 af 8. juni 2021, foretages følgende ændringer:

§ 3. Den, der er statsborger i Finland, Island, Norge eller Sverige og opfylder betingelserne i stk. 2 eller stk. 3, erhverver dansk indfødsret ved over for Udlændinge- og Integrationsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland at afgive skriftlig erklæring herom.

Stk. 2. Erklæring kan afgives af personer, der

- 1) er fyldt 18, men endnu ikke 23 år,
- 2) på erklæringstidspunktet har bopæl her i riget,
- 3) har haft bopæl her i riget i sammenlagt mindst 10 år, heraf sammenlagt mindst 5 år inden for de sidste 6 år,
- 4) er ustraffede og ikke er idømt foranstaltninger efter straffelovens kapitel 9 og
- 5) ikke er sigtede for en straffeovertrædelse.

Stk. 3. Erklæring kan endvidere afgives af personer, der

- 1) har erhvervet statsborgerret i Finland, Island, Norge eller Sverige på anden måde end ved naturalisation,
- 2) er fyldt 18 år,
- 3) har haft bopæl her i riget i de sidste 7 år og
- 4) ikke i løbet af denne tid er idømt frihedsstraf eller foranstaltning, der kan ligestilles med frihedsstraf

Stk. 4. Ved anvendelsen af stk. 2, nr. 3, ligestilles bopæl i et andet nordisk land med bopæl her i riget, dog kun i det omgang bopælstiden i det andet nordiske land ligger mindst 5 år forud for erklæringens afgivelse og før den erklærendes fyldte 16. år.

Stk. 5. Personer, som på grund af en sigtelse for en lovovertrædelse ikke kan erhverve dansk indfødsret ved erklæring, jf. stk. 2, nr. 5, kan afgive ny erklæring inden for 1 år efter, at der er truffet endelig afgørelse i sagen, selv om den pågældende forinden er fyldt 23 år, hvis den pågældende ikke findes skyldig i lovovertrædelsen.

§ 6. ---

Stk. 2. Har den, der naturaliseres, børn, herunder adoptivbørn, finder reglerne i § 5, stk. 1, tilsvarende anvendelse. Det er en forudsætning for et barns erhvervelse af dansk indfødsret, at barnet opfylder det samme vandelskrav, som stilles til den, der naturaliseres.

§ 7. (Ophævet)

1. I § 3, *stk. 1*, udgår »eller stk. 3«.

2. § 3 *stk. 2, 4 og 5*, ophæves, og i *stk. 3*, der bliver *stk. 2*, udgår »endvidere«.

3. I § 6, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

»Kravet i § 5, stk. 1, om at den naturaliseredes barn, herunder adoptivbarn, skal være bosat her i riget, finder ikke anvendelse, hvis den der naturaliseres har bopæl i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og barnet er bosat i Sydslesvig eller Kiel Kommune, og har gået i dansk skole eller daginstitution i Sydslesvig eller Kiel Kommune i mindst et år, eller er blevet hjemmepasset i mindst et år«

4. Efter § 6 indsættes:

»Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om etablering og afholdelse af indfødsretsprøven, herunder

regler om udpegning af prøveafholdere, om betingelser for deltagelse i prøven, om opkrævning af gebyr for deltagelse i prøven, om prøvens gennemførelse, om tilsyn samt om klageadgang m.v.«

§ 10. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om afholdelse af ceremonierne, herunder om afviklingen heraf.

5. I § 10, stk. 4, indsættes efter »herunder om afviklingen heraf«: »og udveksling af håndtryk«.

§ 12. Ved indgivelse af ansøgning om dansk indfødsret ved naturalisation for ansøgere, der er fyldt 18 år, betales et gebyr på 3.800 kr., og ved indgivelse af ansøgning om bevis for eller bevarelse af dansk indfødsret betales et gebyr på 1.200 kr. Ved afgivelse af erklæring om dansk indfødsret betales et gebyr på 1.100 kr. Gebyr for ansøgninger om dansk indfødsret ved naturalisation og ansøgninger om bevis for eller bevarelse af dansk indfødsret og gebyr for afgivelse af erklæring om dansk indfødsret betales til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Der betales ikke gebyr for børn, der er omfattet af forældres erklæring eller ansøgning om dansk indfødsret, jf. § 5 og § 6, stk. 2. Der betales kun gebyr en gang for ansøgning om naturalisation, en gang for ansøgning om bevis for dansk indfødsret, en gang for ansøgning om bevarelse af dansk indfødsret og en gang for afgivelse af erklæring om dansk indfødsret. Det påhviler ansøgeren og den erklærende at dokumentere, at eventuelle gebyrer tidligere er betalt. Gebyrerne betales ikke tilbage, hvis ansøgningen ikke imødekommes, eller hvis erklæringen afvises. Betaler ansøgeren eller den erklærende et beløb, der overstiger det gebyr, der skal betales efter 1. eller 2. pkt., tilbagebetales det overskydende beløb ikke, hvis dette beløb udgør 30 kr. eller derunder.

6. I § 12, stk. 1, 1. pkt., ændres »3.800 kr.« til: »4.000 kr.«.